

RAN - 2008060104050001

RAN-2008060104050001**M.Com. (Sem. IV) Examination October - 2023****Financial and Management Accounting - XI****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. (Sem. IV)

Name of the Subject :

Financial and Management Accounting - XI

Subject Code No.: 2008060104050001

Seat No.:

Student's Signature

- (2) જમણી બાજુ પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવેલ છે.
(3) જરૂરી ગણતરી તમારા જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

પ્રશ્ન 1 સૂચવ્યા પ્રમાણે કરો.**(10)**

અ) એક યંત્ર જે ભાડા પટ્ટા પર લીધેલ છે તેની માહિતી નીચે મુજબ છે:

(4)

- પાંચ વર્ષ માટે લીઝ ભાડું દર વર્ષે રૂ. 1,50,000.
- 10% ના વટાવ દરે વટાવ પરિબળ અનુક્રમે 0.909, 0.826, 0.751, 0.683, 0.621 છે.
- નીચેના સંજોગોમાં લીઝનો પ્રકાર નાણાકીય છે કે કામગીરી છે તે નક્કી કરો, જો યંત્રની પડતર (1) રૂ. 6,00,000 હોય તો (2) રૂ. 4,50,000 હોય તો.

બ) નીચેની માહિતી પરથી તા. 31-3-2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના અંતે

(3)

રોયલ બેન્ક લિમિટેડનું પરિશિષ્ટ 5 (અન્ય જવાબદારીઓ અને જોગવાઈઓ) તૈયાર કરો:

વિગત	રૂ.
રિઝર્વ બેન્ક પાસેથી લોન	4,00,000
નોન બેન્કિંગ મિલકતો	2,50,000
શાખાના હવાલા ખાતે (જમા બાકી)	2,80,000
સ્ટેશનરી અને સ્ટેમ્પ	3,20,000
અગાઉથી ચૂકવેલ ટેક્સ	3,80,000

વટાવેલ લૂંડીઓ પરનું વળતર	60,000
બોન્ડ્સ	5,30,000
ફર્નિચર	25,80,000
ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ	4,15,000
નહીં મંગાવેલ ડિવિડન્ડ	3,10,000

(ક) નીચેની વિગતો ઉધના મહિલા કો-ઓપરેટિવ બેન્કના પાકા સરવૈયામાં તમે ક્યાં દર્શાવશો (3)
તે જણાવો.

(1) વટાવેલ લૂંડીઓ પરનું વળતર	(2) પ્રાથમિક ખેત ધિરાણ મંડળીઓ
(3) રાજ્ય સરકારની જમીનગીરીઓ	(4) પરચુરણ મિલકતો
(5) ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ	(6) ટેલીફોન ડિપોઝિટ્સ

પ્ર. 2 વિરાટ લિમિટેડે કોલ્લી લિમિટેડ પાસેથી એક યંત્ર તા. 1-4-2015 ના રોજ ભાડાપટ્ટાથી (14)
લીધું. તેને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છે:

- (1) યંત્રની વાજબી કિંમત: રૂ. (?)
- (2) ભાડાપટ્ટાનો સમયગાળો: 5 વર્ષ
- (3) પાંચ વર્ષના અંતે ભંગાર કિંમત: શૂન્ય
- (4) નાણાકીય ખર્ચ: (?)
- (5) લીઝ કરાર અંગે કોલ્લી લિમિટેડે ચૂકવેલ ખર્ચ: રૂ. 12,500
- (6) યંત્ર પર વાર્ષિક 30% લેખે ઘસારો ઘટતી જતી બાકીની રીતે ગણવામાં આવે છે.
- (7) તા. 1-4-2018 ના રોજ મિલકત પેટે ચૂકવેલ ચૂકવણીની રકમ રૂ. 8,10,000.
- (8) હિસાબો 31મી માર્ચના રોજ બંધ થાય છે.
- (9) લીઝ ભાડાની ચૂકવણી નીચે મુજબ છે:

તારીખ	રકમ (રૂ.)
1-4-2015	4,50,000
1-4-2016	15,39,000
1-4-2017	13,93,200
1-4-2018	(?)
1-4-2019	11,01,600
1-4-2020	9,55,800

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી વિરાટ લિમિટેડના ચોપડામાં લીઝ યંત્રનું ખાતું, કોલ્લી લિમિટેડનું ખાતું
અને નાણાકીય ખર્ચનું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્ર. 2 સુખ લિમિટેડે દુઃખ લિમિટેડ પાસેથી એક યંત્ર તા. 1-1-2017 ના રોજ ભાડાપટ્ટાથી લીધું. તેને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છે: (14)

- (1) યંત્રની વાજબી કિંમત: રૂ. (?)
- (2) ભાડાપટ્ટાનો સમયગાળો: 4 વર્ષે
- (3) લીઝ ભાડાની ચૂકવણી નીચે મુજબ છે:

તારીખ	રકમ (રૂ.)
2017	1,02,500
2018	52,500
2019	35,000
2020	27,500

- (4) લીઝ ભાડું વર્ષની શરૂઆતમાં ચૂકવવાપાત્ર છે.
- (5) ચાર વર્ષના અંતે ભંગાર કિંમત: રૂ. 7,000
- (6) નાણાંકીય ખર્ચ: 1/8%
- (7) લીઝ કરાર અંગે દુઃખ લિમિટેડે ચૂકવેલ ખર્ચ: રૂ. 1,600
- (8) યંત્ર પર વાર્ષિક 30% લેખે ઘસારો ઘટતી જતી બાકીની રીતે ગણવામાં આવે છે.
- (9) સુખ લિમિટેડના ચોપડામાં તા. 31 -12-2019 ના રોજ યંત્રના ઘસારાની આમનોંધ નીચે મુજબ હતી:

લીઝ યંત્ર ઘસારા ખાતે ઉ. 29,400

લીઝ યંત્ર ખાતે જ. 29,400

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી સુખ લિમિટેડના ચોપડામાં દુઃખ લિમિટેડનું ખાતુ અને નાણાંકીય ખર્ચનું ખાતું તૈયાર કરી દરેક વર્ષની અસરો પાકા સરવૈયામાં દર્શાવો તથો દુઃખ લિમિટેડના ચોપડામાં ફક્ત પ્રથમ વર્ષની આમનોંધ લખો.

પ્ર. 3 નીચે આપેલા કાચા સરવૈયા અને માહિતીના આધારે સુર્યા કો-ઓપરેટિવ બેન્ક લિમિટેડનું તારીખ 31મી માર્ચ 2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતુ અને તે જ તારીખના રોજનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો. (14)

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
ખેત ધિરાણ સ્થિરતા ભંડોળ	56,250	બચત થાપણો	11,25,000
ઓડિટ ફી	2,250	ચાલુ ખાતા	1,25,00,000
સામાન્ય અનામત	6,50,496	બાંધી મુદતની થાપણો	1,12,50,000
મકાન (મૂળ કિંમત રૂ. 2,27,250)	1,87,500	વટાવેલી હુડીઓ	4,50,000

સ્ટેમ્પ સિલક	450	સ્ટેશનરી-છપામણી	6,250
શાખાના હવાલા (ઉધાર બાકી)	16,875	કમિશન હૂંડિયામણ આવક	44,500
બિલ્ડિંગ ફંડ	5,625	ટેલીફોન ખર્ચ	5,625
નોન બેન્કિંગ મિલકતો	5,800	અન્ય આવકો	150
કાનૂની ખર્ચા	1,125	સહકારી સંસ્થાના શેર	1,23,750
મકાન પર ઘસારો	5,000	હાથ પર રોકડ તથા RBI માં સિલ્લક	17,95,725
અન્ય ટ્રસ્ટ જામીનગીરીઓ	22,50,000	અનામત ભંડોળ (કાયદા મુજબ)	31,250
લોન, કેશ કેડીટ અને ઓવરડ્રાફ્ટ	1,24,99,875	અન્ય બેંકમાં સિલ્લક	45,00,000
ફર્નિચર ઘસારાબાદ	42,046	ડિરેક્ટર ફી	4,500
ભાડુ, વેરો, વીમો	10,125	મળેલ ભાડું	11,250
સરકારી જામીનગીરીઓ	45,00,000	ફર્નિચર પર ઘસારો	1,125
વ્યાજ અને વટાવ	4,50,000	લાંબા ગાળાની લોન	8,00,000
નહિ મંગાવેલ ડિવિડન્ડ	10,125	ગોણ રાજ્ય ભાગીદારી નિધિ	22,500
ગોણ રાજ્ય ભાગીદારી નિધિનું રોકાણ	22,500	માંગ પર અને ટૂંકી નોટિસે મળે તેવા નાણા (ઉધાર)	3,37,500
ચૂકવવાપાત્ર વ્યાજ	2,25,000	મળવાપાત્ર વ્યાજ	45,000
થાપણો પર ચૂકવેલ વ્યાજ	1,25,000	મુદત વીતી વ્યાજ અને અનામત	2,250
રોકાણ વધઘટ ભંડોળ	33,750	પગાર-ભથ્થા	37,500
નફા નુકસાન ખાતુ (જમા બાકી)	1,13,625	પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો	6,250

અન્ય માહિતી:

- 1) ગ્રાહકો વતી વસૂલ કરવાની હુંડીઓ રૂ. 1,12,500 હતી.
- 2) વટાવેલી હુંડીઓ પરનું વળતર રૂ. 225.
- 3) તા. 31/3/2021ના રોજ નફા-નુકસાન ખાતાની બાકી રૂ. 2,27,250 હતી.
- 4) સ્ટેશનરી ખર્ચના રૂ. 750 ચૂકવવાના બાકી છે.
- 5) લોકરનું ભાડું રૂ. 1,000 મળવાનું બાકી છે.
- 6) બેંકની સત્તાવાર, બહાર પાડેલી અને ભરપાઈ મૂડી રૂ. 12,50,000 હતી, જે રૂ. 100નો એક એવા પૂરેપૂરા ભરપાઈ થયેલા શેરોમાં વહેંચાયેલી હતી.
- 7) ડિરેક્ટરોએ શેરમૂડી પર 12% ડિવિડન્ડ ચૂકવવાની ભલામણ કરી છે.
- 8) ચોખ્ખા નફાના 25% કાયદેસર અનામત ખાતે અને 2½% શિક્ષણ ફંડ ખાતે લઈ જવાના છે.

અથવા

પ્ર. 3

ભારત બેન્ક લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી તા. 31મી માર્ચ 2022 ના રોજનું (14)
બેન્કિંગ નિયમન કાયદા મુજબ ફોર્મ "A" મુજબનું પાકુ સરવૈયુ તથા તે દિવસે પૂરા થતા
વર્ષનું ફોર્મ "B" મુજબનું નફા-નુકસાન ખાતું તૈયાર કરો:

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
ઓડિટ ફી	20,000	સ્ટેશનરી છપામણી	15,000
ટૂંકી નોટીસમાં મળે તેવા નાણા	8,20,500	વ્યાજ અને વટાવ મળેલ	48,00,000
કમિશન લૂંડિયામણ (જમા બાકી)	17,00,000	કાયદા મુજબનું અનામત ફંડ	20,00,000
ધાપણો પર ચૂકવેલ વ્યાજ	21,25,000	લોન ઓવર ડ્રાફ્ટ અને કેશ ક્રેડિટ	2,30,00,000
પરચુરણ ખર્ચા	50,000	વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું	3,00,000
વટાવેલી અને ખરીદેલ લુંડીઓ	15,00,000	ચૂકવવા પાત્ર ડ્રાફ્ટ	8,00,000
સ્ટેશનરી સ્ટોક	19,500	આંતરબેંક ઋણ પર વ્યાજ	75,000
RBI પાસેથી ઉછીના નાણા	2,35,000	પરચુરણ લેણદારો	1,65,000
માંગ પર ચૂકવવાપાત્ર ધાપણો	2,25,000	અન્ય બેંક પાસેથી ઉછીના નાણા	1,15,000
નહિ મંગાવેલ ડિવિડન્ડ	1,00,000	વટાવેલી લુંડીઓ પરનું વળતર	75,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	7,35,000	સ્ટાક ગ્રેજ્યુટી ફંડ	2,50,000
મકાન	25,00,000	ફર્નિચર અને ફિક્ચર્સ	7,50,000
ભાડું કરવેરા	2,00,000	સ્વીકારેલ અને અન્ય દાવાઓ	20,00,000
કોર્પોરેશન બેંક પાસે રોકડ	10,25,000	સોનુ	21,00,000
4% ની સરકારી જામીનગીરીઓ	60,00,000	નોન બેન્કિંગ મિલકતો	5,00,000
હાથ પર રોકડ	17,50,000	રોકાણો પર ચઢેલ વ્યાજ	3,00,000

નફા-નુકસાન ખાતુ-જમા બાકી (પાછલા વર્ષનું)	30,00,000	શેરમૂડી (2,00,000 શેર રૂ. 100નો એક રૂ. 50ની ભરપાઈ થયેલ)	1,00,00,000
થાપણો:		પગાર અને ભથ્થાઓ	17,00,000
અ) બાંધી મુદતનું ખાતુ	87,50,000	(જનરલ મેનેજરના વેતન	
બ) બચત ખાતા	60,00,000	રૂ. 6,00,000 સાથે)	
ક) ચાલુ ખાતા	90,00,000		
રોકાણ વધઘટ ભંડોળ	5,00,000	ડિરેક્ટર ફી	1,00,000
RBI પાસે રોકડ	25,00,000	TCS કંપનીના શેર	10,00,000

અન્ય માહિતી:

- 1) ચાલુ ખાતામાં રૂ. 4,00,000ની ઓવરડ્રાફ્ટની ઉધાર બાકી સમાયેલ છે.
- 2) વટાવેલ લૂંડીઓનું વળતર રૂ. 25,000 વધારે ગણેલું છે.
- 3) રૂ. 4,00,000ની કરવેરાની જોગવાઈ કરો રૂ. 2,50,000ની શકમંદ ઘાલખાધ રાખો.
- 4) વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ખરેખર 4% જાહેર કરેલું છે.
- 5) પાકા સરવૈયા તારીખે 4% ની સરકારી જામીણગીરીની બજાર કિંમત રૂ. 58,25,000 છે અને તેજ કિંમતે પાકા સરવૈયામાં દર્શાવવાની છે.
- 6) ચોખ્ખા નફાના 25% રકમની કાયદા મુજબના અનામતની જોગવાઈ કરવી.

પ્ર. 4 ટૂંકનોંધ લખો: (ગમે તે ત્રણ):

(12)

1. આવકનું સંપાદન
2. શકમંદ લેણા પરના વ્યાજની માવજત
3. ભાડાપટ્ટાના પ્રકારો
4. હિસાબી ધોરણ 12- સરકારી અનુદાનના હિસાબો
5. હિસાબી ધોરણ 7- બાંધકામના કરારો

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Figures to the right indicate full marks of the questions.
- (2) Show necessary calculation as a part of your answer.

Q. 1 Do as directed: (10)

A) Given below is the information regarding the machine taken on lease: (4)

1. Lease rent is Rs. 1,50,000 per year for five years.
2. Discount factor is at the rate of 10% chronologically
0.909, 0.826, 0.751, 0.683, 0.621.
3. Determine whether the lease is financial or operating in following cases,
if the cost of machine is (1) Rs. 6,00,000 (2) Rs. 4,50,000

**B) From the following information of Royal Bank Ltd. prepare Schedule-5 (3)
(Other Liabilities & Provisions) for the year ended as on 31 -3-2022:**

Particulars	Rs.
Loan from RBI	4,00,000
Non-Banking assets	2,50,000
Branch Adjustment Account (Credit balance)	2,80,000
Stationery and stamp	3,20,000
Advance Tax paid	3,80,000
Rebate on bills discounted	60,000
Bonds	5,30,000
Furniture	25,80,000
Demand draft	4,15,000
Unclaimed dividend	3,10,000

**(C) Where you will indicate following particulars in the Balance Sheet of (3)
Udhna Mahila Co-operative Bank?**

(1) Rebate on bills discounted	(2) Primary Agricultural Credit Society
(3) State Government Securities	(4) Sundry assets
(5) Demand draft	(6) Telephone deposits

**Q. 2 Virat limited acquired a machine on lease on 1-4-2015 from (14)
Kohli Limited. The following are the relevant details:**

- (1) Fair value of the machine: Rs. (?)
- (2) Leasing period: 5 years
- (3) Residual value after five years : Zero

Q. 3

From the below trail balance and information you are required to prepare profit and loss account for the year ended 31st March, 2022 and Balance sheet as on that date of Surya Co-operative Bank Ltd.

(14)

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Agricultural Credit Stability Fund	56,250	Saving deposits	11,25,000
Audit fees	2,250	Current accounts	1,25,00,000
General Reserve	6,50,496	Fixed deposits	1,12,50,000
Building (Cost Price 2,27,250)	1,87,500	Discounted bills	4,50,000
Stamp balance	450	Stationery-printing	6,250
Branch adjustments (Debit balance)	16,875	Commission exchange income	44,500
Building Fund	5,625	Telephone expenses	5,625
Non-banking assets	5,800	Other income	150
Legal expenses	1,125	Shares of Co-operative institute	1,23,750
Depreciation on Building	5,000	Cash on hand & in RBI	17,95,725
Other trust securities	22,50,000	Reserve Fund (As per Act)	31,250
Loan, Cash credit, Overdraft.	1,24,99,875	Balance in other bank	45,00,000
Furniture less depreciation	42,046	Directors fees	4,500
Rent-taxes-insurance.	10,125	Rent received	11,250
Government Securities	45,00,000	Depreciation on furniture	1,125
Interest & discount	4,50,000	Long term loans	8,00,000
Unclaimed dividend	10,125	Subsidiary state partnership fund	22,500
Investment in subsidiary state partnership fund	22,500	Money at demand & at short notice (debit balance)	3,37,500
Interest payable	2,25,000	Interest receivables	45,000

Interest paid on deposits	1,25,000	Overdue interest & reserve	2,250
Investment Fluctuation Fund	33,750	Salary & allowances	37,500
P & L A/c (Credit balance)	1,13,625	Contribution in Provident Fund	6,250

Additional information:

- 1) Bills for collection on behalf of customers amounting to Rs. 1,12,500.
- 2) Rebate on bills discounted Rs. 225.
- 3) Balance of profit & loss A/c as on 31/3/2021 was Rs. 2,27,250.
- 4) Stationery expenses of Rs. 750 are outstanding.
- 5) Locker's rent due but not received amounted to Rs. 1,000.
- 6) Bank's authorized, issued and paid up capital was Rs. 12,50,000 which was divided in for fully paid up shares of Rs. 100 each.
- 7) Director's have proposed to pay 12% dividend on share capital.
- 8) Transfer 25% of net profits to statutory reserve & 2½% to education fund.

OR

- Q. 3** From the following balances of Bharat Bank limited as on 31st March, 2022, prepare balance sheet as per Indian Banking Regulation Act in Form "A" and Profit and Loss Account in Form "B" as on the year ending that date. **(14)**

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Audit fees	20,000	Printing-stationery	15,000
Money at call	8,20,500	Interest and discount received	48,00,000
Commission-exchange (credit b/s)	17,00,000	Statutory Reserve Fund	20,00,000
Interest paid on deposits	21,25,000	Loan Overdraft & Cash Credit	2,30,00,000
Sundry expenses	50,000	Interim dividend paid	3,00,000
Bills discounted & purchased	15,00,000	Drafts payable	8,00,000
Stationery stock	19,500	Interest on interbank debt	75,000
Borrowed money from RBI	2,35,000	Sundry creditors	1,65,000
Deposits payable on demand	2,25,000	Loan from other banks	1,15,000

Unclaimed dividend	1,00,000	Rebate on bills discounted	75,000
Provident Fund	7,35,000	Staff Gratuity fund	2,50,000
Premises	25,00,000	Furniture & fixtures	7,50,000
Rent and taxes	2,00,000	Acceptances & other obligations	20,00,000
Cash with Corporation bank	10,25,000	Gold	21,00,000
4% Government Securities	60,00,000	Non-banking assets	5,00,000
Cash in hand	17,50,000	Interest accrued on investment	3,00,000
Profit & Loss A/c Credit balance (Previous year)	30,00,000	Share capital (2,00,000 shares of Rs. 100 each, Rs. 50 per share paid)	1,00,00,000
Deposits:		Salary & allowances (including remuneration to general manager Rs. 6,00,000)	17,00,000
a) Fixed Deposit A/c	87,50,000		
b) Savings A/c	60,00,000		
c) Current A/c	90,00,000		
Investment Fluctuation Fund	5,00,000	Directors fee	1,00,000
Cash with RBI	25,00,000	Shares of TCS company	10,00,000

Additional information:

- 1) Current accounts include Rs. 4,00,000 debit balance of overdraft.
- 2) Rebate on bills discounted is overvalued by Rs. 25,000
- 3) Provide Rs. 4,00,000 for taxation and Rs. 2,50,000 for bad and doubtful debts.
- 4) An interim dividend declared was 4% actual.
- 5) Market value of 4 % government securities on balance sheet date is Rs. 58,25,000 and it is shown at same value in the balance sheet.
- 6) Make provision for statutory reserve at 25% on net profit.

Q. 4 Write short notes on (Any three): (12)

1. Income Recognition
2. Treatment of interest on doubtful debts
3. Types of Lease
4. Accounting standard 12- Accounting for Government grants
5. Accounting standard 7- Construction Contracts